

ga požigalca še nima pravica v rokah. Zadnjič je pogorel Simon Sagadin, ko je ravno lepe množine sena spravil pod streho. Minulo nedeljo zjutraj ob štirih pa je zgorelo Antonu Žunkoviču, ki je doslej že trikrat podtaknjeni požar pogasil, oziroma pri tretjem požigu izgubil kozolec s krmo. Tokrat je nekaj oseb baje celo opazilo človeka, ki je začetkom požara zbežal čez gmajno v Haloze. Umevno, da so vaščani že vsi zbegani, ponoči ne upajo zaspati, stražijo, pa kljub temu ogenj zdaj tu zdaj tam!

Hlapenci-Polenšak. Tiho je prišel angel smrti k hiši Vornekar-Slana v Hlaponcih, poljubil nežno-mlado telesce hčerkice Micike, stare pol leta, in pomnožil z njeno dušico kore angelov. Žalujejoče starše naj tolaži zavest, da bo ta njihov angelček prosil za nje tam pred večnim Sodnikom.

Majšperg. (Poroka.) V cerkvi presv. Srca Jezusovega v Ljubljani sta se poročila Lenčika Medvedova in artilerijski narednik Metod Skamlič, oba iz Sesterž pri Majšpergu. Poročne obrede je izvršil preč. g. Janko Bele, misijonar iz Župeče vasi, Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Priče so bili: artilerijski podporočnik g. Ivo Ožbald in g. Edmund Globelnik po zastopnikih artilerijskem naredniku Jožetu Černuglu in lažnjerskem naredniku Jakobu Kralj. Novoporočencema obilo sreče!

Stoperca pri Rogatcu. V mariborski splošni bolnici je umrl Janko Kamenšek, sin finančnega preglednika iz Stoperc, ki je uslužben v Mariboru. Vzrok smrti je bil vnetje možganske mreže. Pogreb se je vršil na marib. mestnem pokopališču. Ti sladko spavaš smrtni sanj, a mi te pa pogrešamo vsaki dan!

Sv. Trije Kralji v Slovenskih goricah. Romarska pobožnost v čast Materi božji Vnebovzeti se vrši v naši romarski cerkvi po sledečem redu: V nedeljo dne 14. avgusta popoldne ob štirih pozdrav romarjev, ob šestih pridiga in večernice, v mraku rimska procesija, na Marijin praznik trojno opravilo. Častilci Matere božje od vseh strani Slovenskih goric in Prekmurja, na veselo svidenje!

Ljutomer. Tukaj smo izročili materi zemlji na porcijunkulo truplo blage žene ter vrle gospodinje gospe Hanike Rajh. Rajna je bila soproga občespoštovanega bivšega banovinskega svetnika ter načelnika okrajnega zastopa g. Jakoba Rajha. Veliko priljubljenost rajne je dokazala obilna udeležba spremijevalcev na njeni zadnji poti, ki so prihitali od blizu in daleč. Haniki svetila večna luč, preostali in predvsem žalujočemu možu naše sožalje!

Podgradje pri Ljutomeru. V predzadnji številki »Slovenskega Gospodarja« smo poročali, da homo imeli v nedeljo dne 31. julija t. l. v naši mali vasi blagoslovitev novega zvonika in obenem novega večjega zvona. Vsa vas se je pripravljala na ta veliki dan. V soboto okrog 5. ure popoldne se je odpeljal lepo okrašen voz s kolesarji od hiše g. Seršena po nov zvon v Ljutomer. V lepem spremstvu so ga peljali skozi mesto in vas Podgradje k cerkvi sv. Ane. Izkušeni strelci so imeli pripravljene možnarje in so začeli streljati v prvi pozdrav, ko so peljali zvon skozi vas. Veliko ljudi se je zbralo pri cerkvi in so z velikim veseljem sprejeli nov zvon. Dekleta, ki so skozi cel teden veliko pripravljala, so okrasila cerkev in zvonik, da je bilo vse v vencih in cveticah. Pred cerkvijo so postavili fantje slavolok, dekleta so ga pa zelo lepo okrasila, na njem so bile zapisane zelo pomenljive besede: »Iz zvonika naj vsem zvon doni in sv. Ano vse časti!« V nedeljo dne 31. julija zjutraj že je bilo vse tako praznično. Lepa jutra-

nja zarja in jasno modro nebo je oznanjalo, da bo zelo lep dan. Ob štirih zjutraj pri zvonjenju Mariji angeljski pozdrav s starim zvonom, so zagrmeli možnarji na bližnjem hričku, ki so mogočno doneli daleč čez Mursko polje v Slovensko Krajino in daleč čez hribe in majhne doline. Oznanili smo z mogočnim streljanjem celi Ljutomerski župniji veseli in veliki dan, da se vrši slovesna blagoslovitev po tolikih letih zaželenega novega zvonika. Posijalo je solnce, nikoli še ne tako prijazno, kakor ta dan. Ljudje so začeli prihajati od vseh strani, od blizu in daleč. Pripeljali so jih č. gg. dekan Veixl, domači župnik in kaplan. Nato je slovesno blagoslovil vlč. g. dekan zvon, zvonik, jabolko in križ. Potegnili so nov zvon v zvonik in ga je srečno montiral g. tesarski polir Kocbek, kateri je tudi skrbel, da je s tovarišem v potrebi potrkaval v zelo lepem taktu. Slišali smo ga prvič iz zvonika pri povzdigovanju pri slovesni sveti maši, ko je počastil s svojim lepim in čistim glasom presv. Rešnje Telo. Skozi cel dan so grmeli možnarji in lepo ubrano zvonjenje je bilo slišati, ki je marsikoga ganilo globoko v srce, kajti sedaj sta zvona pela veselo pesem. Prepevala pa hosta tudi morda zelo pogostokrat otožno in žalostno pesem za tem ali za onim, ki mora zapustiti ta svet. Ta dan je bil za vas Podgradje eden najlepših in najslovesnejših!

Poljčane. Po strašni suši smo vendar dobili dežja. Med dežjem je dne 3. t. m. udarila strela v zvonik cerkvene na Lubični v popolnoma nov strelvod. Strela ni šla po žici, pač pa po zidu v cerkev ter odrapala precej zidu, druge nesreče ni bilo. V različnih krizah, ki razsajajo med nami, bi bilo škoda črniti, kjer itak ni zdravil. Da je pa med nami taka denarna kriza, je vendar čudno, kam je šel naš denar, ki ga je pred leti toliko krožilo.

Dobrna pri Celju. Dne 18. julija t. l. je preminula Helena Rošer na Klancu v 57. letu starosti. Bila je krščanska vzgledna žena, dobra in stroga mati svojim deveterim otrokom ter dobrotna sosedka. Za slovo so ji zapeli domači pevci na njenem domu in ob odprtem grobu dve krasni žalostinki. Domači vlč. g. župnik je v izbranim govoru orisal dela blage pokojnice. Naj počiva v miru!

Podčetrtek. V sredo dne 3. t. m. zjutraj je udarila strela v gospodarsko poslopje tukajšnjega farana in vrlega posestnika Jožefa Alegra iz Golobinjaka n mu upepelila vso gospodarsko poslopje in hišo. Ker ni bilo vode, je šel ogenj še dalje. Na licu mesta so bili seveda prvi iz Imenega požarna bramba in iz Verač. Prizadeti imajo občutno škodo in zasluzijo vsestransko pomoč. — Dne 2. avgusta je odpotoval v večnost tukajšnji tržan in gostilničar g. M. Ogrizek, ki je rad zabaval z godbo bližnje in daljne goste. Mnogi ga bodo pogrešali. Preostali naše odkritosrečno sočutje!

Novočista pri Gornjemgradu. Kriza, ta huda nadloga, ne pozna usmiljenja, marveč razsaja med vsemi stanovji. Kmet se nahaja v neprijetnem položaju, ker ne more prodati ne lesa ne živine in je vrhu tega še zadolžen. Delavec nima dela in ne zaslužka ter ne more oskrbeti otrokom ne hrane in ne obleke. Težko je tudi obrtnikom in trgovcem. Nekdaj je bilo denarja dovolj in gostilne polne. Takrat mnogi niso znali ceniti denarja, ker so se preveč pajdašili z alkoholom. Nosile so nekatere takrat kratke in prozorne krilce, svilen nogavičke ter rujave čevljičke. Sedaj pa se mora modernija opustiti in se morajo zadovoljiti s preprosto obleko. V našem kraju se nam obeta še precej dobra letina, ako nas

Bog v bodoče varuje nesreč. Tekom tega leta je tukajšnje prosvetno društvo pod vodstvom g. Senice in g. Ivana Pistotnik priredilo dve lepi igri: »Matia« in »Naša kri«, ki sta prav zadovoljili občinstvo. Pripomniti bi še bilo, da je tudi pri nas nekaj takih, ki so v bratovščini jeruzalemskega osla, to se pravi, da med službo božjo ostajajo zunaj. Naj iz te bratovščine kar izstopijo, pa pobožnim pristopajo.

Šmarje pri Jelšah. Za oba praznika velike maše in sv. Roka so se odločili že mnogoštevilni romarji naše škofije. V srcu Slovenskih goric, pri Sv. Antonu, se zberejo 11. avgusta, da po skupni sv. maši odidejo na Ptujsko in na Sladko goru ter k nam. Naše vsakoletne romarje iz daljnega Prekmurja bota na Sladki gori na Marijino češčenje navduševala njihov domačin g. Fr. Kolenc in pa bivši naš kaplan g. dr. Meško, ki jim je iz svojega službovanja med njimi dobro znan; upamo, da bota z njimi tudi k nam poromala. Marijinih častilcev, vsaj letos, sicer ne bo pozdravljala novi veliki zvon, po katerem iskreno hrepenimo vsi, zato jim pa bodo s svojim milim petjem kratek čas delali dosedanj do 200 let stari 3 domači in pa močni novi šenttrokovski v družbi šmuklavških in tomaževskih novih bronastih prijateljev. — K Mariji Pomagaj se jih je odtod podalo te dni do 40, med njimi tudi najzvestejša obiskovalca te božje poti g. Maks Regoršek z ženo. — Naši cerkveni pevci, ki so odlično sodelovali pri deklškem shodu dne 7. julija, so si v družbi mnogoterih drugih 31. julija privoščili izlet na Boč, kjer so imeli skupno službo božjo v cerkvi sv. Miklavža. Doma pa so jih častno nadomeščali šentvidski dobro izvežbani pevci s svojim organistom. — Naši vrli dijaki nočejo zavživati svojih počitnic v brezdelju in tratenju časa. Prav pridno so se pripravljali na gledališko predstavo »Vellka abeceda«, s katero so nas zadnje dni razveselili. Čast jim! — Dolgo zaželeni pohlevni dež se nam je vendar prikazal kakor pravi blagoslov božji in nam v treh dneh razpokano zemljo namočil tako, da si bodo prav temeljito opomogli vsi jesenski pridelki. Smo prosili zanj, bodimo tudi hvaležni ljubemu Bogu, da nam ga je še pravočasno poslal!

Vprašanja in odgovori.

Sv. P. v P. Ali sme gostilničar sam nagnati koga, ki jabolčnik prodaja na cesti? — Gostilničar za to nima nikake pravice. Ako dotični, ki je točil jabolčnik, ni občini prijavil ter plačal občinsko trošarino, ga lahko naznani ter povzroči kazen.

A. P. v Gl. Ali res ni pravilno to, kar je Kmetijska družba v Ljubljani glede trošarine odgovorila svoji podružnici pri Sv. Boltenku ter je »Slovenski Gospodar« to objavil? — Res je, da je Kmetijska družba v Ljubljani tako odgovorila. Ona je prešla to od finančne direkcije. Torej ni bilo pomote. Toda kmalu na to, morda teden dni potem, so izšli že novi predpisi. Tudi te je »Slovenski Gospodar« objavil s pripombo: Novi predpisi. Z novimi predpisi je pa res razveljavljeno navodilo, kakor ga je dala Kmetijska družba. Teh večnih izprememb pa ni kriva niti Kmetijska družba niti »Slovenski Gospodar«.

G. M. v M. Prodal sem živinče, kupec ga je prodal naprej, meni bi moral v dveh dneh plačati, pa ni. Ali smem sedaj živinče vzeti nazaj? Ako se niste izrecno dogovorili, da ostane živinče vaša last, dokler ni plačano, potem morete samo za izplačilo kupnine tožiti. Ako pa ste se dogovorili, da smete živin-

če nazaj vzeti, ako ga ne plača, tedaj vam mora na zahtevo živinčje vrniti.

L. P. v Sl. Kaj je s srečkami beograjske katedrale? V listu je inserat, več tudi mi ne vemo. Objavljeno bo v listih, katere številke bodo zadele.

Izumirajoče živali.

Afrika s svojim bujnim rastlinstvom je tudi glede živalstva izmed vseh delov sveta najbolj bogata.

Do pred 30 leti se ni storilo nič, da bi se bilo ohranilo živalstvo, radi tega je tudi več živalskih vrst popolnoma izumrlo, druge pa so se ohranile le še po posameznih komadih. Kar se tiče števila vrst ter komadov, je velika razlika med vzhodno ter zapadno Afriko. Zapadna Afrika posedla mnogo gozdov in radi tega je živalstvo bogato zastopano. Pragozdovi v Ašanti in po južni Nigeriji hranijo v svojih neprodirnih globinah še marsikatero skrivnost, ki je neznana naravoslovcem. Tamkaj je domovina orjaških goril, šimpanzov in še le pred kratkem odkrite okapi živali, ki je prežvekovalca in podobna žirafi. Gost pas gozda se vleče ob zapadni afriški morski obali. Onostran tega gozda se razprostira bogata, neizmerena pokrajina, katero prekinjajo z visoko travo poraščene pustinje. Po gozdovih se preganjajo brezštevne črede opic: pavijanov, goril in šimpanzov. Od pavijanov so omenka vredni drili in mandrili. Po zapadni Afriki živijo tudi pritlikave opičje vrste. Posebno značilno za Afriko je, da nudi prostor velikim pa tudi majhnim živalim. Pogosta prikazen so sloni velikani, majhni povodni konji; pravi goljatski črni ljudje ter zamorski palčki. Po afriških pašnikih se pasejo vsakojake antilope, vodni kozli in pritlikavi konji. Slone naletimo po zapadni Afriki le v manjših čredah, zelo pogostni so levi. Levi so navezani radi prehrane na stanje govedi ter divjačine. Ob takozvani Zlati obali je zdesetkovala leve nalezljiva bolezen. V severnih pokrajinah Zlate obali je dobiti zapadno-afriškega nosoroga, ki je postal po drugod že redkost. V celi ogromni Liberiji je od te živali le še kakih 50 komadov. Ako nosoroga ne bodo na kak način zaščitili, ga bodo čisto iztrebili. Zaščite potrebne so istotako gazele in ptica noj.

Izumiranje in nazadovanje živalskih vrst in posameznih komadov ima raznovrstne vzroke. Največji sovražnik afriškega živalstva je tsetse-muha, ki povzroča spalne bolezni in se preživlja z živalsko krvjo. Strokovnjaki trdijo, da je uničila divje živeče goveje živino kuga, vedno naraščajoča kolonizacija in brezmiseln lov. Bolj ko odpirajo Afriko kulturi, tem bolj se zmanjšuje tudi stanje divjačine. Prav posebno kvarne so razne lovske družbe. Na stotine lovcev, katere spremlja velika množica gonjačev, obkoli posamezne kose zemlje in postrelijo vse, kar jim pride pod cev. Največji sovražniki divjačine so lovci, ki lovijo iz dobičkaželjnosti. V zadnjih 15 letih so izvozili od Zlate obali 103 tone živalskih kož. Lov na slonovo kost je znat-

no padel, ker tudi povpraševanje po kosti ni tako veliko, kakor je bilo nekdanj. Zelo visoko v ceni pa je slonovo meso v Nigeriji in v krajih ob Zlati obali.

Najboljši način, da bi se zajezilo stanje afriške divjačine v svojih pametnih mejah, bi bila pač lovska zaščita po evropskem vzorcu. Lovsko zaščito pa je mogoče izpeljati edino po pokrajinah, ki so bogatejše naseljene. Izkušeni Afrikanci trdijo, da v dobrih 100 letih v Afriki ne bo več velike divjačine in dvomijo, če bo še sploh mogoče ohraniti stanje divjačine v tem delu sveta.

Raznoterosti.

Ali je to znamenje miru? Angleški vojaški strokovnjaki se bavijo z idejo, da bi oborožili vsakega vojaka namesto s puško s strojnico. Vojno ministristvo je baje preizkusilo primerne modele in izbralo najprimernejšega. Sedanji model je skoraj tako lahek kakor puška, ki so jo nosili vojaki na rami, ima pa neprecenljivo prednost, da lahko odda vsako minuto 400—500 strelcev. Najprej bodo s strojnimi oborožili angleško konjenico, potem pa ostale oddelke.

Bogata zapuščina morskega roparja. Še ni tako dolgo, kar so zatrle velesile z združenimi močmi pomorsko tolovajstvo. Na višku slave so bili morski roparji v srednjem veku in predvsem v dobi, ko je gospodarila Turčija nad Sredozemskim morjem. Turški sultani so se posluževali brodovja morskih tolovajev, da so uničevali mirne trgovske ladje in se povzpeli na ta način tolikokrat prav poceni do bogatega plena glede sužnjev, zlata in raznega blaga. Morski roparji so uganjali po celim Sredozemskem morju najbolj gorostasne zločine pod zaščito turških vladarjev, ki so dajali roparskim bandam potom pisanih listin neomejeno oblast nad življenjem ter imetjem neturških ladij. Dolgo vrsto let sta bila strah in trepet vse neturške plovbe brata: Horuk in Heiradin s priimkom Rdečebredac. Bila sta kot morska roparja v službi turških sultanov, ropala, morila, plenila in ustanavljala na raznih obalah Sredozemskega morja samostojne tolovajske vladavine. Horuk je padel l. 1518 v nekem boju blizu severoafriškega mesta Alžir. Njegov brat Heiradin je bil kot morski ropar povišan od turškega sultana v admiral celotnega vojnega brodovja tedaj tolikanj mogočne Turčije. Umrl je v visoki starosti 80 let na svojem gradu pri Carigradu. Zapustil je po smrti za tiste čase ogromno premoženje 90.000 dukatov in 2000 sužnjev. Od tega je sporočil sultanu 800 sužnjev, velikega vezirju 200 sužnjev in 30.000 dukatov, ostalo ogromno premoženje je prevzel s sultanovim privolenjem njegov sin. Ta grozoviti pomorski krvolok je umrl v največjih časteh po letu 1533.

Trdnjave rušijo. Belgijska vlada je porušila več starih obmejnih trdnjav, ki ne odgovarjajo več svojemu določenemu namenu. Na njihovo mesto bo zgradila nove silne utrdbe, ki bodo

zgrajene tako, da bodo mogle kljubovati vsem napadom najmodernejšega orožja, pa najsi bo s suhega ali z zraka. Vojaštvo, ki se bo v času vojne nahajalo v trdnjavi, bo v teh novih trdnjavah popolnoma varno tudi pred strupenimi plini. Tudi moderna pot k miru...

Električno protokoliranje. Vodenje protokola na velikih konferencah je naporno in zamudno delo. Zdaj si skušajo pomagati na ta način, da postavijo pred vsakega udeleženca mikrofona, ki s pomočjo elektromagnetizma beleži govornikove besede na posebnem traku. Na ta način ohranjen govor se pozneje s pomočjo posebnega aparata pretvori v govor, katerega stenotipistinja sproti tipka na pisalni stroj.

Po zaključku lista došle vesti in novice.

Zopet zadeva Kmetijske eksportne zadruga v Mariboru. Po odloku višjega deželnega sodišča v Ljubljani je razglašen nad imovino eksportne zadruga konkurz. Konkurni sodnik je dr. Franc Kovča, upravitelj konkurzne mase dr. Maks Snuderl. Terjatve je prijavit do dne 30. septembra, prvi zbor upnikov bo dne 23. avgusta, občni ugotovitveni rok dne 6. oktobra ob 10. uri v sobi št. 84 mariborskega okrožnega sodišča. Premoženje zadruga znaša 2.000.000 Din, terjatve upnikov, katerih je 19.000, pa 24.000.000 Din.

Višji razredi na gimnaziji v Ptuj ostanejo. Koncem preteklega šolskega leta so bili višji razredi na ptujski gimnaziji ukinjeni. Zupan Jerše je poročal na občinski seji dne 5. avgusta, da je prejel zagotovitev, da bodo ohranjeni tudi višji razredi.

Vlomljeno je bilo v podružnico trgovca g. Dimnika pri Sv. Miklavžu na Dravskem polju in odnešenega raznega blaga za 10.000 Din.

Pesem rdečega petelinca v okolici Slovenske Bistrice. Dne 7. avgusta dopoldne je upepelil ogenj posestniku Setarju v Leskovcu hišo in gospodarsko poslopje. — Proti večeru istega dne je napravil požar veliko škodo posestniku Poljancu v Petrožah. — V noči dne 7. avgusta je upepelil ogenj posestniku Jožetu Stupanu v Tepanju pri Konjicah hišo in hlev. Pri vseh požarih je škoda velika, zavarovalnina malenkostna.

Požar pri Mali Nedelji. V noči od 4. na 5. avgusta je pogorelo pri Mali Nedelji pri Zorečevih gospodarsko poslopje z vsem orodjem in so rešili le še živino.

Ob priliki gasilske veselice je došlo zadnjo nedeljo do pokolja v št. Vidu nad Lukavico pri Ljubljani. Zaključek napada pijanih fantov na povratku z veselice je bil: gasilec in posestnik Franc Klopčič mrtev, več pa ranjenih.

Utonil je dne 8. avgusta pri kopanju pri Sevnici ob Savi 22letni čevljarški pomočnik Vinko Ratej.

Vuzenica. Pri podružnici D. M. na Kamnu se obhaja dne 15. avgusta največji romarski shod. Ob devetih tih sv. maša, ob pol desetih procesija z Najsvetejšim, potem pridiga in slovesna sv. maša. Častilci Matere božje vabljeni!

Mozirje. Čebelarstva podružnica za Mozirje in okolico bo imela svoj ustanovni občni zbor v nedeljo dne 14. t. m. ob pol 8. uri zjutraj v cerkveni hiši.